

ВИЙШЛИ В СВІТ.....

Видано фундаментальну працю відомого науковця, доктора географічних наук, професора Валерія Миколайовича Петліна **«Теорія природних територіальних систем»** у 4-х томах (загальний обсяг 2164 сторінки; Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2016).

У Передмові автор наголошує, що вчення про природні територіальні системи стосується не тільки будь-якого природного вчення; воно є центральною ланкою, а тому теоретичні узагальнення в цьому плані мають міждисциплінарно-інваріантний характер і спрямовані на виявлення найбільш природничо-загальних організаційних залежностей. А у Вступі до 1 тому зазначає, що теорія природних територіальних систем загалом спрямована на пошук шляхів узгодження (навіть гармонізації) природного і антропогенного, де беззаперечною основою є знання про головні організаційні залежності й механізми.

Перший том монографії **«Загальнотеоретичні і загальнометодологічні основи природних територіальних систем»** (564 стор.) складається із 9 глав, у яких докладно викладено такі теми, відображені у назвах глав: Теоретичні основи географії, Логіка структури теорії природних територіальних систем, Логіка методологічних основ теорії природних територіальних систем, Методологічні основи науки про територіальні системи, Методи теоретичного й емпіричного дослідження, Емпіричний фундамент теорії територіальних утворень, Ідеалізована природна територіальна система, Атрибути вчення про природні територіальні системи, Теоретичні узагальнення.

Другий том **«Природні територіальні системи: концепції, парадигми, організація»** (624 стор.; глави 10-25) присвячений висвітленню цих питань, зокрема у главах, присвячених концепції природної територіальної системи, модернізму і постмодернізму у вченні про природні територіальні системи, системній парадигмі в науці про природні утворення, екологічному підходу і екологічній парадигмі у вченні про територіальні системи, їх організаційній основі та структурній організації, теоретичним основам управління і керування в природних територіальних системах та іншим.

Третій том **«Ентропійно-синергетичні основи організації, класифікація і типологія, мінливість, саморегулювання і самоорганізація»** (540 стор.; глави 26-49) висвітлює сучасне розуміння організації природних систем, складність їх організаційних залежностей, що розкривається, зокрема, у таких темах як ентропія, синергетичні основи організації територіальних систем, класифікація географічних систем, їх типологія, функціональні та динамічні властивості, саморегулювання і самоорганізація в природних територіальних системах, їх інформаційна складова, симетрія та асиметрія, гармонія, ресурсно-функціональний потенціал та інших.

Четвертий том монографії **«Теоретичні основи антропогенного використання територіальних систем. Методика і сучасні напрямки досліджень»** (436 стор.; глави 50-58) окреслює основні теоретичні засади взаємодії природи і людини з акцентом на необхідність застосування, поряд з традиційними, нових підходів, методів для розкриття сутності складних природних залежностей. Це розкривається у главах про антропогенні й антропогенномодифіковані територіальні системи, про теорію обмежень, теорію оптимізації, концепцію різноманіття територіальних систем, конструктивний підхід у дослідженні їх, прогнозування, районування, ландшафтно-гуманістичний підхід.

У Післямові автор наголошує, що будь-яке теоретичне узагальнення – це «усукуплення й відповідне опрацювання доробку значної кількості науковців, їх пошуків, знахідок і відкриттів», а також «акцентція на нерозв'язаних на сьогодні проблемах і окреслення можливих шляхів майбутніх досліджень».

Завершується монографія списком використаної літератури, що включає 1869 джерел.

Геоєкологія: Термінологічно-глумачний словник (Автори-укладачі П.Г. Шищенко, О.П. Гавриленко. – К.: ПП «ДІРЕКТ ЛАЙН», 2016. – 412 с.

Словник включає термінологію загальноєкологічного, геоєкологічного, фізико-географічного і природоохоронного змісту. Крім коротких визначень, у разі необхідності повнішого розкриття сутності явища чи процесу, дано більш розлогу інформацію. До термінів іноземного походження дано їх етимологію. Включено також статті про окремі персоналії, прямо чи опосередковано пов'язані з тематикою словника.

Список використаної літератури включає 52 джерела.

Словник розрахований на студентів, учителів, викладачів вищих навчальних закладів відповідного профілю, науковців, працівників природоохоронних установ.